

EXPUNERE DE MOTIVE

Prin Legea nr. 8/2016 privind înființarea mecanismelor prevăzute de Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I, nr. 48 din 21 ianuarie 2016, în vederea promovării, protecției și monitorizării implementării Convenției s-a înființat Consiliul de monitorizare ca autoritate administrativă autonomă cu personalitate juridică, sub control parlamentar. Potrivit legii, Consiliul de monitorizare îndeplinește o serie de atribuții, dintre care unele intră și în sfera de activitate a instituției Avocatul Poporului.

Potrivit Legii nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatului Poporului, republicată, instituția Avocatul Poporului are drept scop apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice. Instituția este autoritate publică autonomă și independentă față de orice altă autoritate publică, în condițiile legii, iar în exercitarea atribuțiilor sale nu se substituie autorităților publice. Totodată, prin Domeniul privind prevenirea torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante în locurile de detenție, îndeplinește atribuțiile specifice de Mecanism național de prevenire a torturii în locurile de detenție, în sensul Protocolului opțional, adoptat la New York la 18 decembrie 2002, la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, adoptată la New York la 10 decembrie 1984, ratificat prin Legea nr. 109/2009. De asemenea, este instituție națională pentru promovarea și protecția drepturilor omului, în sensul stabilit prin Rezoluția Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite (ONU) nr. 48/134 din 20 decembrie 1993, prin care au fost adoptate Principiile de la Paris.

Dispozițiile art. 33 punct (2) teza finală din Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități, ratificată prin Legea nr. 221/2010 revăd că *„la desemnarea sau stabilirea unui asemenea mecanism, statele părți vor ține cont de principiile referitoare la statutul și funcționarea instituțiilor naționale pentru protecția și promovarea drepturilor omului”*.

Prin urmare, față de cele de mai sus și în acord cu prevederile constituționale și legale, instituția Avocatul Poporului îndeplinește criteriile avute în vedere de art. 33 alin. (2) din Convenția din 26 septembrie 2007 privind drepturile persoanelor cu dizabilități pentru a fi desemnat mecanism independent, pentru promovarea, protejarea și monitorizarea implementarea convenției amintite.

În realitate, până în prezent, în mare parte, activitatea de monitorizare a implementării Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități, și pe cale de consecință, de promovare, protejare și asigurare a exercitării depline și în condiții de egalitate a tuturor drepturilor și libertăților fundamentale ale omului pentru toate persoanele cu dizabilități și de promovare a respectului pentru demnitatea lor intrinsecă, a fost realizată de Avocatul Poporului, prin domeniile de activitate din cadrul instituției.

În context, art. 2 alin. (2) din Legea nr. 8/2016 prevede că, *în înțelesul acestei legi, prin instituții supuse monitorizării Consiliului de monitorizare se înțeleg facilități de tip rezidențial publice sau private, destinate să servească persoanelor cu dizabilități, precum și spitale/secții de psihiatrie.* Prin urmare, Consiliul de monitorizare a fost creat doar pentru persoanele cu dizabilități aflate în diverse „facilități de tip rezidențial publice sau private precum și spitale/secții de psihiatrie, deși scopul Convenției este de a promova, proteja și asigura exercitarea deplină și în condiții de egalitate a tuturor drepturilor și libertăților fundamentale ale omului de către toate persoanele cu dizabilități și de a promova respectul pentru demnitatea lor intrinsecă. Or, persoanele cu dizabilități aflate în diverse „facilități” reprezintă un procent mic din totalul persoanelor cu dizabilități. Imensa majoritate a acestei categorii de persoane nu se află în instituții/stabilimente, ci în afara acestora.

În legătură cu acest aspect, se evidențiază faptul că instituția Avocatul Poporului s-a preocupat/se preocupă în mod permanent de soluționarea problemelor și dificultăților cu care se confruntă persoanele cu dizabilități, prin efectuarea demersurilor specifice la instituțiile de profil, atât în ceea ce privește persoanele cu dizabilități neinstituționalizate (care constituie majoritatea) cât și cele instituționalizate. De-a lungul timpului, s-a avut în vedere respectarea drepturilor constituționale și a celor stabilite prin legislația specifică, în principal, prin Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, cu modificările și completările ulterioare, între care: găsirea unui loc de muncă, eliminarea discriminărilor, obținerea unor proteze, crearea de rampe de acces și de locuri de parcare etc.

Dat fiind cele arătate, este de necontestat faptul că, potrivit prevederilor constituționale și legale, Avocatul Poporului, ca instituție națională pentru protecția și promovarea drepturilor omului, prevăzută în Legea fundamentală, cu mandat general pentru apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice, este în măsură să preia atribuțiile Consiliului de monitorizare.

În principal, proiectul de lege vizează următoarele aspecte:

- acolo unde a fost cazul, s-au introdus referirile din Convenția pentru persoanele cu dizabilități în Legea nr. 35/1997, republicată;
- s-au preluat atribuțiile Consiliului de Monitorizare și au fost adaptate, conform cu legea de organizare și funcționare a instituției Avocatul Poporului;
- vizitele se fac separat/împreună, după caz, cu structurile din cadrul instituției, inclusiv cu Mecanismul Național de Prevenire, cu precizarea că procedura, echipa, modul de desfășurare a vizitei, precum și orice alt aspect referitor la desfășurarea acesteia sunt reglementate prin regulamentul de organizare și funcționare a instituției Avocatul Poporului și prin norme interne;
- s-au prevăzut excepții de la incompatibilități pentru specialiștii din cadrul instituției (medic, psiholog și asistent social);
- s-a prevăzut suplimentarea organigramei și numărului de posturi cu 12 persoane;
- încadrarea personalului preluat de la Consiliul de Monitorizare corespunzător personalului de specialitate din instituția AVP;

- preluarea bunurilor mobile aflate în proprietatea și administrarea Consiliului de Monitorizare;
- autorizarea Ministerului Finanțelor Publice să introducă modificările în structura bugetului AVP;
- abrogarea și modificarea unor texte din Legea nr. 8/2016.

Instituția Avocatului Poporului va prelua în integralitate atribuțiile Consiliului de monitorizare și va adapta modul de desfășurare a vizitelor de monitorizare la nivelul instituției. În acest fel, se evită și o suprapunere a competențelor (o serie de atribuții deja se regăsesc în sfera de activitate a instituției).

Avocatul Poporului va colabora și va exercita atribuțiile ca și până în prezent, cu Mecanismul de coordonare privind implementarea Convenției și cu Punctele de contact pentru implementarea Convenției prevăzute în Legea nr. 8/2016.

În ceea ce privește excepțiile de la incompatibilități, este de semnalat faptul că în cadrul instituției Avocatului Poporului, pe lângă personalul de execuție de specialitate juridică, se regăsește și personal de specialitate (medici, psihologi și asistenți sociali). Exercitarea profesiei de medic, psiholog și asistent social este reglementată de legislația specifică fiecărui domeniu și este dependentă de deținerea dreptului de liberă practică obținut în baza calității de membru al Colegiului profesional. Prin aplicarea prevederilor art. 54 din Legea 35/1997, republicată, care instituie incompatibilitate pentru personalul de conducere și de execuție din cadrul instituției Avocatul Poporului, specialiștii mai sus menționați nu pot acumula vechime în practica profesională, așa cum este definită de colegiile profesionale, și, prin urmare, își pierd dreptul de liberă practică. Pe cale de consecință, se pierd și argumentele pentru care au fost angajați în cadrul instituției Avocatul Poporului, ca specialiști în anumite domenii.

Deși art. 59 alin. (5) din Legea nr. 35/1997 prevede că „personalul de conducere și execuție de altă specialitate decât cea juridică din cadrul instituției Avocatului Poporului beneficiază de vechime în specialitatea studiilor absolvite”, legislația specifică funcționării colegiilor profesionale nu admite ca vechime în profesie decât activitatea profesională cu caracter specific.

În conformitate cu legislația incidentă în materie, fiecare specialist are obligația realizării unui număr minim anual de credite (prin susținere/participare la cursuri de formare profesională, susținerea unor lucrări de specialitate, etc), nerealizarea acestor credite atrăgând după sine imposibilitatea trecerii într-o treaptă de competență superioară și/sau suspendarea dreptului de liberă practică. În prezent, prin aplicarea art. 54 din Legea 35/1997, republicată, este imposibilă realizarea numărului de credite stabilit, cât și al avansării în trepte de competență. Este în interesul instituției angajarea și menținerea specialiștilor mai sus menționați, pregătiți în mod corespunzător, astfel încât să fie îndeplinite cerințele impuse de realizarea în condiții corespunzătoare a activității, în calitatea acestora de specialiști în domeniile pentru care s-au pregătit.

În plus, prin acest proiect legislativ se vor respecta dispozițiile art. 33 punct (2) teza finală din Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități, ratificată prin Legea nr. 221/2010, potrivit căreia „la desemnarea sau stabilirea unui asemenea mecanism, statele părți vor ține cont de principiile referitoare la statutul și funcționarea instituțiilor naționale pentru protecția și promovarea drepturilor omului”.

Prin urmare, prin comasarea prin absorbție și preluarea atribuțiilor Consiliului de monitorizare a implementării Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități de instituția Avocatul Poporului, România își îndeplinește obligația asumată prin ratificarea Convenției înfăptuită prin Legea nr. 221/2010.

În numele inițiatorilor,

Iulian Bulai – deputat USR

Cristina-Mădălina Prună – deputat USR

Lista susținătorilor Propunerii legislative privind modificarea și completarea L35/1997 și de modificare și abrogare a unor articole din L8/2016

Nr. crt.	Nume și prenume	Grup parlamentar	Semnătură
1	BULAI IULIAN	USR	
2	NEAGU DENISA-ELENA	USR	
3	PRUNĂ CRISTINA	USR	
4	RIZEA CRISTINA-PAMELIA	USR	
5	NĂȘOI CLAUDIU	USR	
6			
7	LAZAR ION MARIAN	USR	
8	BOTEZ MIHAI CĂTĂLIM	USR	
9	DRANCA ANDREI IULIAN	USR	
10	TERENTE EUGEN	USR	
11	IONA ION	USR	
12	YIOL COȘTEC	USR	
13	VIASU COSMIN-CRISTIAN	USR	
14	PAHIN CRISTIAN-PAUL	USR	
15	BERESCU MONICA ELENA	USR PLUS	
16	DRAGOS CĂTĂLIM TENITA	USR PLUS	
17	CRISTIAN GHICA	USR	
18	POLITEANU MIHAI	USR PLUS	
19	MURESAN CLAUDIU	USR	

20	SEBASTIAN CERNIC	USR	
21	VLAD SERGIU COSMIN	USR	
22	IVAN DAN	USR	
23	Optimism Aurel	USR	
24	Job Alexandru Robert	USR	
25	APOSTOL ALIN	USR	
26	MARBERA OANA ALEXANDRA	USR	
27	DIANA BUTOIANU	USR PWS	
28	MOLNAR RADU-IULIAN	USR	
29	CIORNEI RADU	USR	
30			
31			
32			
33			
34			
35			
36			
37			
38			
39			
40			
41			
42			

43			
44			
45			
46			
47			
48			
49			
50			
51			
52			
53			
54			
55			
56			
57			
58			
59			
60			
61			
62			
63			
64			
65			

66			
67			
68			
69			
70			
71			
72			
73			
74			
75			
76			
77			
78			
79			
80			